

PROJECTE LINGÜÍSTIC

Vedruna Palafrugell

Edició - Gener 2023

ÍNDEX

INTRODUCCIÓ	3
JUSTIFICACIÓ	4
REFERENTS NORMATIUS	6
ANÀLISI DEL CONTEXT	13
OBJECTIUS EN RELACIÓ AMB L'APRENTATGE I L'ÚS DE LES LLENGÜES	14
CRITERIS METODOLÒGICS I ORGANITZATIUS EN RELACIÓ A L'APRENTATGE DE LES LLENGÜES	20
AVALUACIÓ	24
TRACTAMENT DE LES LLENGÜES	26
ANNEX / EL PROJECTE DE LECTURA DE CENTRE	27

INTRODUCCIÓ

“Qui sap diverses llengües viu tantes vides com llengües sap”. (Proverbi txec)

“La nostra escola s’insereix en la realitat sociocultural de Catalunya, en continuïtat amb la trajectòria històrica de la família Vedruna en el nostre país”. (Del Caràcter Propi de l’Escola Vedruna)

Entenem que el Projecte Lingüístic de l’Escola és una part més del Projecte Educatiu, que és necessari tenir clarificat i que afecta el conjunt de totes les àrees. És un document de referència per a la vida del centre, que cal anar revisant periòdicament per tal d’ajustar-lo a les noves realitats sociolingüístiques. L’objectiu central de l’educació és que l’alumnat pugui “desenvolupar-se com a persona i comunicar-se”.

El PLC inclou aquests aspectes als quals cal donar resposta:

1. Context sociolingüístic
2. Quines són les llengües que s’ensenyen a l’escola i quin és el paper que es dona a cadascuna en el marc de la nostra escola.
3. Funcions i components de la llengua.
4. Criteris generals de tractament de cada una de les llengües a l’escola.
5. Distribució organitzativa de les llengües a l’escola.
6. Atenció als alumnes d’educació especial i d’adaptació lingüística.

Per dur a terme aquest projecte lingüístic ens proposem els següents objectius:

1. Aconseguir parlants plurilingües competents.
2. Promoure el desenvolupament de les competències comunicatives, lingüístiques i audiovisuals de l’alumnat per a l’assoliment de les competències bàsiques de totes les àrees.
3. Fer del català la llengua vehicular i d’aprenentatge en totes les activitats internes i externes de la comunitat educativa.
4. Utilitzar el català en les activitats no docents que impliquen altres membres de la comunitat educativa: menjador, extraescolars, etc.
5. Preveure mesures de traducció per a l’alumnat nouvingut i per a les famílies.

6. Que l'alumnat en acabar l'etapa escolar obligatòria conegui perfectament les tres llengües obligatòries del centre (català, castellà i anglès).
7. Que l'aprenentatge de la llengua se situï en el marc de l'aprenentatge global curricular: la competència comunicativa és una competència transversal.
8. Promoure el valor de la diversitat lingüística.
9. Promoure la inclusió escolar i social, la igualtat d'oportunitats i de competències funcionals bàsiques per a tot l'alumnat.

1. JUSTIFICACIÓ

La Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'Educació, en el títol II, del règim lingüístic del sistema educatiu de Catalunya, estableix el règim lingüístic del sistema educatiu i, a l'article 14, determina que els centres públics i els centres privats sostinguts amb fons públics han d'elaborar, com a part del projecte educatiu, un projecte lingüístic que emmarqui el tractament de les llengües al centre. El projecte lingüístic (PLC) és l'instrument que possibilita que els centres educatius organitzem i gestionem determinats aspectes en referència a l'estat i a l'ús de les llengües al centre i al tractament curricular de les diferents llengües que hi són presents. El PLC ha de promoure entre tot l'alumnat:

- El respecte cap a totes les llengües.
- La valoració positiva de la diversitat lingüística.
- La importància de l'aprenentatge d'una o més llengües noves.

Per tal de formar parlants plurilingües cal l'assoliment de la competència plena en català i castellà. La nostra vinculació amb Europa per mitjà del Marc Comú de Referència per a l'aprenentatge elaborat pel consell d'Europa planteja com a fita aprendre una o dues llengües estrangeres en coherència amb la competència plurilingüe i intercultural.

D'acord amb l'article 97 de la LEC (Llei 12/2009, de 10 de juliol, d'Educació), els Centres exerceixen l'autonomia pedagògica, a partir del marc curricular establert, i en poden concretar els objectius, les competències bàsiques, els continguts, els mètodes pedagògics i els criteris d'avaluació. Dins d'aquest marc de referència, el Departament d'Educació ha impulsat l'elaboració de diversos documents per al desplegament i concreció de les competències associades a les diferents matèries del currículum.

Pel que fa a l'àmbit lingüístic (llengua catalana, llengua castellana i llengües estrangeres), les competències es classifiquen en cinc: comunicació oral, comprensió lectora, expressió escrita, literària i plurilingüe i intercultural. Les competències de l'àmbit lingüístic fan referència a la utilització del llenguatge com a instrument per interpretar i comprendre la realitat a través de textos orals i escrits, per comunicar-se de forma oral i escrita, i per organitzar i autoregular el pensament, les emocions i la conducta.

Aquestes competències permeten expressar pensaments, emocions, vivències i opinions; emetre judicis crítics i ètics; generar idees i estructurar el coneixement. Això implica tenir capacitat de llegir, escoltar, analitzar, admetre opinions diferents i expressar-se adequadament. Al final de l'educació primària l'alumnat ha d'haver desenvolupat les competències comunicatives i lingüístiques que facin possible que, tant personalment com socialment, sigui capaç d'actuar i reeixir en el seu entorn i construir els fonaments de la ciutadania i del coneixement, i així poder afrontar els reptes de la societat plural, multilingüe i multicultural.

L'alumnat, en acabar aquesta etapa, ha de ser capaç d'exercir les habilitats de comunicació que li permetin expressar la seva comprensió de la realitat; relacionar-se amb persones de la seva edat i adults de tot arreu, integrar, comprendre, valorar i comunicar els continguts i valors propis de la seva cultura. Per formar parlants plurilingües i respectuosos envers la interculturalitat, calen l'assoliment de la competència plena en català i en castellà, una actitud positiva vers la diversitat lingüística i el desig d'aprendre altres llengües.

El professorat ha de considerar la diferent presència social que aquestes llengües poden tenir, per fer-ne un tractament diferenciat. El desenvolupament d'aquestes competències no ha de ser exclusiu de l'àrea de llengua, sinó que és responsabilitat de totes les àrees. Una part important de l'èxit en aquest treball vindrà, a més, donat per la manera de tractar la llengua vehicular i d'aprenentatge. Cal tenir molt en compte, en la pràctica educativa, la llengua familiar de l'alumne/a, en especial la de l'alumnat nouvingut.

Pel que fa a l'aprenentatge de les llengües estrangeres, l'objectiu és saber comunicar-se oralment i per escrit en llengua estrangera. La competència de la comunicació oral vertebrava tota la resta. Comprèn la comprensió, l'expressió i la interacció oral. Les tres competències descrites tenen una importància fonamental en tot el procés d'ensenyament-aprenentatge de la llengua estrangera. Entendre i comunicar-se en la nova llengua és el principal objectiu a aconseguir.

La resta de competències necessiten de la comunicació oral perquè es puguin assolir de forma eficaç. Per exemple, abans d'escoltar o de llegir un text, cal parlar per contextualitzar-lo i abans de dur a terme activitats d'expressió escrita, també cal parlar per poder planificar i desenvolupar l'activitat adequadament. En els primers estadis de l'aprenentatge resulta particularment important reconèixer i reproduir adequadament els sons, així com els diferents models d'entonació, sempre en un context d'activitats comunicatives.

Per tal d'optimitzar resultats, la comunicació per part del docent ha de ser en la llengua que l'alumnat aprèn. Es promourà, per tant, que la llengua d'ús a l'aula sigui la llengua que s'està aprenent. Cada alumne/a ha de tenir prou temps i oportunitats dins d'una sessió de classe per parlar la llengua estrangera. El model de classe on la interacció és bàsicament docent-alumne(s) resulta del tot insuficient; les activitats per parelles i en petit grup, on els alumnes s'hagin de comunicar entre ells amb la supervisió del docent, ajuden a millorar notablement el temps d'ús de la llengua de cada alumne.

A l'escola aprofitem els contextos molt propers als alumnes, dins i fora de l'aula, i les altres matèries de coneixement, no estrictament lingüístiques, per utilitzar la llengua estrangera com a mitjà de comunicació i aprenentatge. En aquest sentit, actualment és un recurs imprescindible l'ús d'eines TAC per comunicar, consultar, editar, revisar, publicar, accedir a la informació i al coneixement. El coneixement i l'aprenentatge de diverses llengües per part dels alumnes contribueix al desenvolupament de la competència plurilingüe i intercultural, entesa com la capacitat d'utilitzar les llengües amb finalitats comunicatives i de prendre part en interaccions interculturals. Així s'afavoreix la transferència de coneixements entre llengües i les actituds obertes i de respecte envers la diversitat lingüística pròxima i llunyana.

2. REFERENTS NORMATIUS

El projecte s'ha elaborat en el marc de la normativa legal vigent:

- Marc Europeu comú de referència per a les llengües.

- Llei Catalana d'Educació (LEC). Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació: títol II, del règim lingüístic del sistema educatiu de Catalunya, articles del 9 al 18 (DOGC núm. 5422, de 16.7.2009).

- ❑ Decret 102/2010, de 3 d'agost, d'autonomia dels centres educatius: article 5.1.e (DOGC núm. 5686, de 5.8.2010).
- ❑ Decret 181/2008, de 9 de setembre, d'ordenació dels ensenyaments del segon cicle d'Educació Infantil.
- ❑ Decret 119/2015, de 23 de juny, d'ordenació dels ensenyaments de l'Educació Primària.

El Marc Europeu Comú de Referència europeu per a les llengües reconeix el paper del coneixement de llengües en el desenvolupament personal i professional, i estableix orientacions concretes per a desenvolupar polítiques de proximitat i metodologies comunicatives vers l'aprenentatge eficient, plurilingüe i intercultural de les llengües.

Pel que fa a la Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació, LEC, ens serveix de referència normativa el Títol II, del règim lingüístic del sistema educatiu de Catalunya, en els articles del 9 al 18 (DOGC núm. 5422, de 16.7.2009):

ARTICLE 9. RÈGIM LINGÜÍSTIC

1. El règim lingüístic del sistema educatiu es regeix pels principis que estableix aquest títol i per les disposicions reglamentàries de desplegament dictades pel Govern de la Generalitat.
2. Correspon al Govern, d'acord amb l'article 53, determinar el currículum de l'ensenyament de les llengües, que comprèn els objectius, els continguts, els criteris d'avaluació i la regulació del marc horari.

ARTICLE 10. DRET I DEURE DE CONÈIXER LES LLENGÜES OFICIALS

1. Els currículums han de garantir el ple domini de les llengües oficials catalana i castellana en finalitzar l'ensenyament obligatori, d'acord amb el Marc europeu comú de referència per a l'aprenentatge, l'ensenyament i l'avaluació de les llengües.
2. Els alumnes que s'incorporin al sistema educatiu sense conèixer una de les dues llengües oficials tenen dret a rebre un suport lingüístic específic. Els centres han de proporcionar als alumnes nouvinguts una acollida personalitzada i, en particular, una atenció lingüística que els permeti iniciar l'aprenentatge en català. Així mateix, els

centres han de programar les activitats necessàries per a garantir que tots els alumnes millorin progressivament el coneixement de les dues llengües oficials i que hi hagi concordança entre les accions acadèmiques de suport lingüístic i les pràctiques lingüístiques del professorat i altre personal del centre.

3. Els currículums aprovats pel Govern per als ensenyaments de formació professional i els ensenyaments de règim especial, llevat de l'ensenyament d'idiomes, han de garantir que els alumnes adquireixin la competència lingüística instrumental pròpia de l'ensenyament i l'àmbit professional respectius.

4. El Govern, a fi de facilitar a la població no escolar l'exercici del dret i el compliment del deure de conèixer el català, ha de garantir, d'acord amb el que estableix l'article 6.2 de l'Estatut, una oferta suficient d'ensenyament del català.

ARTICLE 11. EL CATALÀ, LLENGUA VEHICULAR I D'APRENTATGE

1. El català, com a llengua pròpia de Catalunya, és la llengua normalment emprada com a llengua vehicular i d'aprenentatge del sistema educatiu.

2. Les activitats educatives, tant les orals com les escrites, el material didàctic i els llibres de text, i també les activitats d'avaluació de les àrees, les matèries i els mòduls del currículum, han d'ésser normalment en català, excepte en el cas de les matèries de llengua i literatura castellanès i de llengua estrangera, i sens perjudici del que estableixen els articles 12 i 14.

3. Els alumnes no poden ésser separats en centres ni en grups classe diferents per raó de llur llengua habitual.

4. En el curs escolar en què els alumnes iniciïn el primer ensenyament, les mares, els pares o els tutors dels alumnes la llengua habitual dels quals sigui el castellà poden instar, en el moment de la matrícula, i d'acord amb el procediment que estableixi el Departament, que llurs fills hi rebin atenció lingüística individualitzada en aquesta llengua.

ARTICLE 12. LLENGÜES ESTRANGERES

1. Els currículums aprovats pel Govern han d'incloure l'ensenyament de, com a mínim, una llengua estrangera, amb l'objectiu que els alumnes adquireixin les competències d'escoltar, llegir, conversar, parlar i escriure, d'acord amb el Marc

europèu comú de referència per a l'aprenentatge, l'ensenyament i l'avaluació de les llengües.

2. El projecte lingüístic ha de determinar, d'acord amb les prescripcions del Departament, quina llengua estrangera s'imparteix com a primera llengua estrangera i quina, o quines, com a segona.

3. El projecte lingüístic pot determinar els criteris per a impartir continguts curriculars i altres activitats educatives en alguna de les llengües estrangeres. En el primer supòsit, es requereix autorització del Departament.

ARTICLE 13. COMPETÈNCIA LINGÜÍSTICA DEL PROFESSORAT, DELS PROFESSIONALS D'ATENCIÓ EDUCATIVA I DEL PERSONAL D'ADMINISTRACIÓ I SERVEIS

1. Els mestres i els professors de tots els centres han de tenir la titulació requerida i han d'acreditar, en la forma que es determini per reglament, el domini de les dues llengües oficials, de manera que en puguin fer un ús adequat, tant oral com escrit, en l'exercici de la funció docent. Els mestres i els professors, en l'exercici de llur funció, han d'emprar normalment el català, tant en les activitats d'ensenyament i aprenentatge com en l'àmbit general del centre.

2. El Departament ha d'adoptar les mesures necessàries per a actualitzar la competència lingüística del professorat i ha de promoure la creació i la utilització d'eines didàctiques que facilitin l'ensenyament del català i en català.

3. Els professionals d'atenció educativa i el personal d'administració i serveis dels centres educatius han de conèixer el català i el castellà, de manera que estiguin en condicions de fer-ne un ús adequat en l'exercici de les funcions corresponents. El Departament ha d'establir els mecanismes i les condicions que permetin assegurar el coneixement i el domini del català i del castellà del personal no docent de l'administració educativa.

ARTICLE 14. PROJECTE LINGÜÍSTIC

1. Els centres públics i els centres privats sostinguts amb fons públics han d'elaborar, com a part del projecte educatiu, un projecte lingüístic que emmarqui el tractament de les llengües al centre.

2. El projecte lingüístic ha d'incloure els aspectes relatius a l'ensenyament i l'ús de les llengües en el centre, entre els quals hi ha d'haver en tot cas els següents:

- a) El tractament del català com a llengua vehicular i d'aprenentatge.
- b) El procés d'ensenyament i d'aprenentatge del castellà.
- c) Les diverses opcions amb relació a les llengües estrangeres.
- d) Els criteris generals per a les adequacions del procés d'ensenyament de les llengües, tant globalment com individualment, a la realitat sociolingüística del centre.
- e) La continuïtat i la coherència educatives, pel que fa als usos lingüístics, en els serveis escolars i en les activitats organitzades per les associacions de mares i pares d'alumnes.

ARTICLE 15. PROGRAMES D'IMMERSIÓ LINGÜÍSTICA

1. El Departament, per tal que el català mantingui la funció de llengua de referència i de factor de cohesió social, ha d'implantar estratègies educatives d'immersió lingüística que n'assegurin l'ús intensiu com a llengua vehicular d'ensenyament i d'aprenentatge. La definició d'aquestes estratègies ha de tenir en compte la realitat sociolingüística, la llengua o les llengües dels alumnes i el procés d'ensenyament del castellà.

2. Els centres han d'adaptar els horaris a les característiques dels programes d'immersió lingüística, tenint en compte el nombre d'hores de les àrees lingüístiques que s'hagin d'impartir al llarg de l'etapa.

ARTICLE 16. EL CATALÀ, LLENGUA OFICIAL DE L'ADMINISTRACIÓ EDUCATIVA A CATALUNYA

1. El català, com a llengua pròpia de Catalunya, ho és també de l'Administració educativa.

2. L'Administració educativa i els centres han d'emprar normalment el català tant en les relacions internes com en les que mantinguin entre si, amb les administracions públiques de Catalunya i de la resta del domini lingüístic català i amb els ens públics que en depenen. El català ha d'ésser també la llengua d'ús normal per a la prestació dels serveis contractats pel Departament.

3. Les actuacions administratives de règim interior dels centres s'han de fer normalment en català, sens perjudici del que estableix la Llei de política lingüística.

4. Els centres han d'expedir la documentació acadèmica en català, sens perjudici del que estableix la Llei de política lingüística. La documentació acadèmica que hagi de tenir efectes a l'àmbit de l'Administració de l'Estat o en una comunitat autònoma de fora del domini lingüístic català, ha d'ésser bilingüe, en català i en castellà.

5. Les llengües no oficials es poden emprar en les comunicacions per a l'acollida de persones novingudes. En aquest cas, els escrits han d'anar acompanyats del text original en català, que serà sempre la versió preferent.

ARTICLE 18. ÚS I FOMENT DEL CATALÀ

1. Amb la finalitat de fer present el caràcter vehicular del català en les manifestacions culturals públiques, en els centres educatius públics i en els centres educatius privats sostinguts amb fons públics el català ha d'ésser normalment el vehicle d'expressió en les activitats de projecció externa.

2. Per tal d'aconseguir la cohesió social i la continuïtat educativa en l'ensenyament i l'ús del català, els centres educatius públics i els centres educatius privats sostinguts amb fons públics han de coordinar llurs actuacions amb les institucions i les entitats de l'entorn.

3. El Govern ha de promoure i donar suport a centre educatius a l'exterior en el marc més ampli de la projecció internacional de la cultura i la llengua catalanes i ha de contribuir a sostenir-los, especialment en els territoris amb vincles històrics, lingüístics i culturals amb Catalunya.

4. Amb la finalitat de promoure els centres educatius a què es refereix l'apartat 3, el Govern pot formalitzar acords de cooperació amb les institucions i entitats dels territoris i països on es trobin aquests centres i, si escau, pot proposar a l'Estat la subscripció de convenis en aquesta matèria.

Pel que fa al Decret 102/2010, de 3 d'agost, d'autonomia dels centres educatius, ens referenciem a l' article 5.1.e (DOGC núm. 5686, de 5.8.2010): El projecte lingüístic (PLC) s'ha de concretar a partir de la realitat sociolingüística de l'entorn i d'acord amb el règim lingüístic del sistema educatiu establert a les lleis.

El PLC aporta criteri en relació al tractament i l'ús de les llengües en el centre i recull els aspectes que determinen les lleis sobre la utilització normal del català com a llengua vehicular i d'aprenentatge, així com la continuïtat i la coherència educatives, pel que fa als usos lingüístics, en els serveis escolars i en les activitats organitzades per les associacions de mares i pares d'alumnes.

El projecte lingüístic també dóna criteri sobre l'aprenentatge de les dues llengües oficials i de les llengües estrangeres. Així mateix, determina quina llengua estrangera s'imparteix com a primera i quina o quines com a segones. Quan, d'acord amb el projecte lingüístic, el centre acordi impartir continguts curriculars en alguna de les llengües estrangeres, ha d'obtenir autorització del Departament d'Educació.

El Decret 181/2008, de 9 de setembre, d'ordenació dels ensenyaments del segon cicle de l'educació infantil apunta el següent en l'article 4: El català s'ha d'utilitzar normalment com a llengua vehicular de d'ensenyament i aprenentatge i en les activitats internes i externes de la comunitat educativa i en funció de la realitat sociolingüística de l'alumnat, els centres podran implementar metodologies d'immersió lingüística de la llengua catalana amb la finalitat de potenciar-ne l'aprenentatge. A més, el centre podrà decidir, si aquest context sociolingüístic escolar ho permet, iniciar, especialment en el darrer curs del cicle, una primera aproximació a l'ús oral d'una llengua estrangera.

Finalment, el Decret 119/2015, de 23 de juny, d'ordenació dels ensenyaments de l'Educació Primària, estableix les bases teòriques per a l'ensenyament i l'aprenentatge de llengües, posa l'èmfasi en un ensenyament integrat tant pel que fa a les diferents llengües curriculars, com també a la integració de contingut i llengua, apunta la necessitat de pensar i dissenyar mesures organitzatives que ho facilitin, concep el centre com a espai comunicatiu on l'activitat dialògica impregni totes les activitats d'ensenyament i aprenentatge en un context real i dinàmic. Alhora contempla:

- La integració de recursos TIC per tal que el procés de lectura i escriptura esdevingui més col·laboratiu, interactiu i social.
- Les actituds i valors de respecte de la llengua: els enfocaments didàctics han d'estar impregnats de l'educació en el valors i les actituds de respecte de la llengua per tal de poder introduir l'obertura i sensibilitat envers la diversitat lingüística i cultural presents a l'aula i a la societat. El treball en les diferents

llengües curriculars ha de conduir a desenvolupar "la capacitat d'utilitzar les llengües amb finalitats comunicatives i de prendre part en la interacció intercultural que té una persona que domina, en graus diversos, distintes llengües i posseeix experiència de diverses cultures", tal i com es proposa al document Marc europeu comú de referència per a l'aprenentatge, l'ensenyament i l'avaluació de llengües, document elaborat pel Consell d'Europa.

En l'article 4, de règim lingüístic, descriu:

1. El règim lingüístic de l'educació primària es regeix pels principis establerts al títol II de la Llei d'educació, i per les disposicions reglamentàries de desplegament.
2. Els centres estableixen en el projecte lingüístic, que s'ha de concretar a partir de la realitat sociolingüística de l'entorn, els criteris per a l'ensenyament i aprenentatge de les llengües i per al seu tractament i ús, els criteris per a la implementació d'estratègies orientades a l'adquisició de la competència plurilingüe dels alumnes, les mesures per fomentar l'estudi de llengües no curriculars i d'altres cultures presents en la comunitat educativa i els criteris per a l'acollida personalitzada de l'alumnat nouvingut.
3. En acabar l'ensenyament obligatori, el sistema educatiu a Catalunya ha de garantir que tots els alumnes, independentment del seu origen lingüístic familiar, tinguin un ple domini de les dues llengües oficials i el coneixement de, com a mínim, una llengua estrangera amb l'objectiu que assoleixin les competències bàsiques que s'estableixen en el marc europeu comú de referència per a les llengües. Els centres podran oferir opcionalment, la introducció d'una segona llengua estrangera.
4. La implantació d'estratègies educatives d'immersió lingüística s'ha d'ajustar al que estableix la Llei d'educació.

3. ANÀLISI DEL CONTEXT

La nostra escola està situada en el barri del Camp d'en Prats de Palafrugell (Baix Empordà), una zona molt propera al centre de la vila habitada, majoritàriament, per gent de classe mitja. Aquest perfil és el mateix de les famílies que formen part de la comunitat educativa. El centre pertany a la Fundació Vedruna de Catalunya i acull gairebé 500 alumnes, amb un significatiu percentatge de nens i nenes procedents de l'última onada migratòria que el poble i el país han rebut des de finals del segle

XX i durant el segle XXI. Tenen cura d'aquest mig miler d'alumnes una trentena de mestres que, altrament, reben el suport del personal d'administració i serveis, l'Associació de Mares i Pares i el Consell Escolar. En un altre àmbit, l'escola Vedruna de Palafrugell és un centre d'infantil i primària concertat per la Generalitat de Catalunya i, per tant, rep recursos humans i materials de la institució d'autogovern de Catalunya, de l'Ajuntament de Palafrugell i dels pares i mares que integren la comunitat educativa.

El centre té un Caràcter Propi basat en el Carisma Educatiu de Joaquina de Vedruna i, en conseqüència, es declara escola cristiana i catalana. Pretén ser una entitat escolar oberta, sense cap mena de discriminació, que té per objectiu principal la formació i l'educació dels seus alumnes en un clima de diàleg i respecte.

Voldríem actuar com a transmissors de llengua i cultura ja que tenim com a prioritat que, per estimar una llengua i una cultura, primerament cal conèixer-les. Així, considerem bàsic el principi segons el qual tot mestre és mestre de llengua, per la qual cosa totes les àrees, cursos i els seus responsables col·laboren en el desenvolupament d'aquest Projecte Lingüístic de Centre.

L'Equip Directiu i l'Equip Educatiu en general i els mestres de llengua catalana, llengua castellana i llengua anglesa en particular vetllaran per la correcta aplicació del present Projecte Lingüístic i promouran la realització i l'actualització de les corresponents programacions.

4. OBJECTIUS EN RELACIÓ AMB L'APRENTATGE I L'ÚS DE LES LLENGÜES

Els objectius a assolir en relació amb l'aprenentatge i ús de les llengües es centren en tres eixos estratègics:

- En la construcció d'un projecte educatiu plurilingüe, amb la llengua catalana com a eina vertebradora, dins d'un enfocament de treball globalitzat.
- En l'assoliment de la competència comunicativa lingüística plena en les llengües catalana i castellana, així com un nivell bàsic en llengua anglesa.
- En l'organització i gestió de recursos humans, metodològics i materials per tal de poder dur a terme aquest projecte lingüístic.

4.1. EN RELACIÓ A LA CONSTRUCCIÓ D'UN PROJECTE PLURILINGÜE

L'enfocament plurilingüe posa l'accent en el fet que de la mateixa manera que augmenta l'experiència lingüística d'un individu en el seu context cultural – de la llengua de la llar a la de la societat i d'aquí a les llengües d'altra gent (apreses a l'escola, a l'institut o amb l'experiència directa)– l'individu no manté aquestes llengües i cultures en compartiments mentals separats estrictament, sinó que desenvolupa una competència comunicativa que engloba tot el coneixement i l'experiència lingüística viscuda i on les llengües apreses s'interrelacionen i interactuen. La finalitat d'aquesta pràctica educativa, és doncs, que els i les nostres alumnes tinguin la capacitat de poder fer ús del català, el castellà i l'anglès segons la situació comunicativa i/o d'aprenentatge requereixi, i que els formi actituds positives envers les diferents manifestacions lingüístiques que compartim a l'escola.

El tractament de les llengües, dins d'aquest marc lingüístic, és el següent:

- La gestió del català, com a llengua vehicular d'aprenentatge i de convivència escolar. - Les llengües curriculars (català, castellà i anglès), com a estratègies d'aprenentatge i adquisició de destreses acadèmiques.
- Les llengües no curriculars que tenen els alumnes des de les cultures d'origen, si s'escau, com a estratègies complementàries a l'adquisició de nous coneixements lingüístics.
- La inclusió d'altres llenguatges de comunicació com el llenguatge audiovisual, corporal, musical..., entenent que el llenguatge global inclou tots els sistemes que ens permeten comunicar missatges i idees.

Per això, procurem:

1. Adquirir els coneixements lingüístics necessaris per poder millorar la competència lingüística de les diferents llengües d'ús i aprenentatge a l'escola.
2. Crear situacions d'aprenentatge que fomentin la necessitat de fer ús de la competència lingüística, ja sigui en català, castellà o anglès.
3. Saber descobrir allò que és comú entre les llengües d'ús escolars i allò que les diferencien per poder construir bones percepcions i relacions interculturals. Conèixer i valorar la diversitat lingüística i cultural de Catalunya, de l'Estat espanyol, d'Europa i del món.

4. Aplicar habilitats i recursos d'aprenentatge en les llengües curriculars del centre per millorar la seva competència lingüística (ús de diccionaris en les diferents llengües, accés fàcil a la informació a través de suports audiovisuals o informàtics...)

5. Adquirir l'habilitat de canviar de llengua amb eficàcia comunicativa i eficiència estratègica.

4.2. EN RELACIÓ A L'ASSOLIMENT DE LA COMPETÈNCIA LINGÜÍSTICA EN LLENGUA CATALANA I LLENGUA CASTELLANA

Els nens i nenes, al tancar l'etapa de la primària, han de poder tenir les eines lingüístiques que els permetin actuar i realitzar accions fent un bon ús de la comunicació oral i escrita en les llengües catalana i castellana. Per desenvolupar aquesta competència lingüística, treballem a partir dels objectius del marc curricular impulsat pel Departament d'Educació on hi estableix els objectius a assolir:

4.2.1 En relació a la comunicació oral

1. Comprendre textos orals de la vida quotidiana, dels mitjans de comunicació i escolars.

2. Produir textos orals de tipologia diversa adequats a la situació comunicativa.

3. Interactuar oralment d'acord amb la situació comunicativa, utilitzant estratègies conversacionals.

4.2.2 En relació a la comprensió lectora

4. Llegir amb fluïdesa per comprendre textos de la vida quotidiana, dels mitjans de comunicació i escolars en diferents formats i suports.

5. Aplicar estratègies de comprensió per obtenir informació, interpretar i valorar el contingut d'acord amb la tipologia i la complexitat del text i el propòsit de la lectura.

6. Utilitzar, per comprendre un text, l'estructura i el format de cada gènere textual i el component semàntic de les paraules i de les estructures morfosintàctiques més habituals.

7. Aplicar estratègies de cerca i gestió de la informació per adquirir coneixement propi.

4.2.3. En relació a l'expressió escrita

8. Planificar l'escrit d'acord amb la situació comunicativa i el destinatari.

9. Produir textos de tipologies diverses amb un lèxic i estructura que s'adeqüin al tipus de text, a les intencions i al destinatari.

10. Revisar el text per millorar-lo i tenir cura de la seva presentació formal en funció de la situació comunicativa.

4.2.4 En relació a la dimensió literària

11. Llegir fragments i obres i conèixer alguns autors i autores significatius de la literatura catalana, castellana i universal.

12. Crear textos amb recursos literaris per expressar sentiments, realitats i ficcions.

4.3. EN RELACIÓ A L'ASSOLIMENT DE LA COMPETÈNCIA LINGÜÍSTICA EN LLENGUA ANGLESA

També impulsem l'aprenentatge de la llengua anglesa a partir dels objectius del marc curricular impulsat pel Departament d'Educació on hi estableix els objectius a assolir:

4.3.1 En relació a la comunicació oral

1. Obtenir informació bàsica i comprendre textos orals, senzills o adaptats, de la vida quotidiana, dels mitjans de comunicació i de l'àmbit escolar.

2. Planificar i produir textos orals breus i senzills adequats a la situació comunicativa.

3. Emprar estratègies d'interacció oral d'acord amb la situació comunicativa per iniciar, mantenir i acabar el discurs.

4.3.2 En relació a la comprensió lectora

4. Aplicar estratègies per obtenir informació bàsica i comprendre textos escrits senzills o adaptats de la vida quotidiana, dels mitjans de comunicació i de l'àmbit escolar.
5. Interpretar els trets visuals, discursius i lingüístics bàsics d'un text d'estructura clara per comprendre'l.
6. Utilitzar eines de consulta per accedir a la comprensió de textos.

4.3.3 En relació a l'expressió escrita

7. Planificar textos senzills a partir de l'identificació dels elements més rellevants de la situació comunicativa.
8. Produir textos senzills amb adequació a la situació comunicativa i amb l'ajut de suports.
9. Revisar el text per millorar-lo en funció de la situació comunicativa amb l'ajut de suports específics.

4.3.4 En relació a l'educació literària

10. Comprendre i valorar textos literaris senzills, adaptats o autèntics, adequats a l'edat.
11. Reproduir oralment i reescriure textos literaris senzills per gaudir-ne i fomentar el gaudi dels altres.

4.4. EN RELACIÓ A L'ORGANITZACIÓ I GESTIÓ DE RECURSOS

L'escola vetlla perquè l'organització i gestió de recursos humans, funcionals, metodològics i materials afavoreixin la inclusió educativa de tot l'alumnat i les seves famílies. Les llengües d'ús i d'aprenentatge a l'escola són instruments de cohesió.

4.5. EN RELACIÓ A L'ENSENYAMENT DE LA LECTOESCRITURA

Infantil

S'ensenya molt la consciència fonològica com a pas previ a la lectura i a l'escriptura. A l-5, la majoria ja associen so-grafia i ens centrem més en l'escriptura de la lletra

de pal de manera que, a final de curs, molts alumnes acaben escrivint petites frases amb aquest tipus de lletra.

Primària

A 1r de primària, no ensenyem a escriure amb la lletra lligada sinó que passem de la de pal a la d'impremta. Considerem que la lletra lligada no forma part del dia a dia de l'alumnat, només a l'escola en un període ben curt de temps. A fora, al carrer, als contes, a la tv o a les xarxes socials el que més trobem és la lletra de pal i la d'impremta.

Com ho fem?

- Pengem a l'aula l'alfabet sencer amb els diferents tipus de lletra (de pal, impremta i, opcionalment, lligada).
- La lletra d'impremta que ensenyem a escriure és el model "comic sans" o un altre on la lletra sigui rodona i la "a" també. Ex: a.
- Començem el 1r trimestre de 1r llegint en lletra de pal i oferim la lletra d'impremta per als que van més avançats.
- La lletra lligada ja no la utilitzem per escriure però per llegir ho fem amb qualsevol tipus de lletra ja que les úniques diferències les trobem en aquestes lletres: f, b, h, r, l.
- En el 1r trimestre de 1r de primària anem introduint el grafisme de la lletra d'impremta de manera que en el 2n trimestre molts ja poden escriure amb aquest tipus de lletra.
- Sempre respectem el ritme d'aprenentatge de l'alumnat; n'hi ha que començaran abans a escriure amb lletra d'impremta i n'hi ha que més tard.
- És molt important percebre la direccionalitat de les lletres, sempre d'esquerra a dreta i de dalt a baix.
- A 1r, valorem l'ortografia natural (tal com sona) i no arbitrària. A 2n, ja comencem a introduir algunes normes ortogràfiques.
- Lectures variades (1 dia llegeixen junts, 1 altre llegeix el mestre, 1 altre per parelles, 1 dia individual, etc).

Finalment, utilitzem tant el mètode analític com el global amb l'aprenentatge de l'escriptura ja que, segons l'alumne, li anirà millor un o altre.

5. CRITERIS METODOLÒGICS I ORGANITZATIUS EN RELACIÓ A L'APRENTATGE DE LES LLENGÜES

El model lingüístic plurilingüe és alguna cosa més que ensenyar i aprendre diferents llengües. És un model que implica que totes les llengües, les curriculars i les pròpies, contribueixin a desenvolupar la competència comunicativa de cada alumne/a, de manera que les pugui utilitzar per adquirir nou coneixement i per assolir una comunicació efectiva amb diverses llengües i en diferents circumstàncies i situacions. Aquesta competència plurilingüe els ha de servir per processar informació vehiculada en diferents llengües amb l'objectiu de construir coneixement nou.

5.1. LLENGUA DE COMUNICACIÓ I CONVIVÈNCIA

Tal i com preveu la normativa i el propi Projecte Educatiu del centre, l'escola es basa en el domini de la llengua vehicular, el català, per garantir l'equitat i la qualitat educativa, i poder desenvolupar el plurilingüisme de l'alumnat. El català és, doncs, la llengua usada en la majoria de les activitats acadèmiques i és la llengua de cohesió entre totes les persones que treballen a l'escola.

En l'aprenentatge, però, també es fa ús de les altres llengües curriculars en:

- El desenvolupament d'alguns dels projectes de treball globalitzat a l'aula.
- Algunes activitats específiques d'aprofundiment de funcionament de la llengua.
- L'ús d'alguns dels suports audiovisuals o informàtics que es requereixen per accedir a la informació (en castellà i en anglès).

El català és també la llengua d'ús habitual a tots els espais del centre, en la relació amb la comunitat educativa i amb tots els estaments socials en general.

Com desenvolupem, doncs, la competència lingüística a l'escola?

Entenem la competència lingüística com una eina indispensable per accedir al coneixement i entendre el món. El desenvolupament d'aquesta competència no ha de ser un afer exclusiu de l'àrea de llengua (catalana, castellana i anglesa), sinó que és responsabilitat de totes les àrees. En el treball globalitzat treballem la

competència lingüística des d'una perspectiva holística. Els fem competents en la comprensió de textos orals, tant en llengua catalana com en llengua castellana, perquè els fem capaços d'escoltar i comprendre informacions orals en situacions comunicatives conegudes de diferents àmbits i amb registres de formalitat diversa, a més de fer-los capaços de desplegar estratègies de comprensió oral per obtenir i integrar la informació i valorar-la.

Quines activitats duem a terme, segons el nivell o projecte?

- Escoltar contes, documentals, exposicions... i després respondre preguntes de diferents nivells de comprensió.
- Seguir instruccions verbals com escoltar i seguir les normes de classe, interpretar les instruccions d'un joc que explica el/la mestra o un company, seguir les instruccions per elaborar una activitat...
- Escolta activa quan un company/a exposa un treball o explica una notícia. L'alumne/a ha de seleccionar i apuntar allò que creu important, o que li sembla que no podrà recordar, en un qüestionari, apunts...
- Ampliació de vocabulari relacionat amb el centre d'interès escollit.
- Jocs d'identificació d'errors o mentides, de memòria...
- Anticipar el contingut. El docent o un company pot començar una història que ha de continuar amb coherència un altre company.

També els fem competents en l'expressió oral, que suposa que parlin sent capaços d'elaborar i expressar, de forma estructurada i comprensible, fets i coneixements apresos, opinions i sentiments. I sobretot, els volem capaços de participar activament i amb interès en situacions comunicatives on intervingui més d'un interlocutor: conferències, diàlegs, converses, entrevistes, debats..., sabent exposar el propi punt de vista de manera coherent i formalment adequada, però tenint en compte les idees i els arguments dels altres.

El processos per al desenvolupament de la competència són:

- La planificació del discurs oral, que implica fer veure a l'alumne/a que ha d'analitzar la situació en la qual es dona la comunicació. Fer-lo pensar que en sap

d'allò que vol transmetre i, si necessita cercar més informació, on pot trobar aquesta informació, pensar com exposarà el contingut, a quin públic va dirigit el seu discurs, quin registre requereix...

- L'organització del discurs, tenint cura que l'alumne/a sàpiga iniciar el tema, conduir-lo, controlar el temps, respectar les normes de cortesia, fer un tancament amb unes conclusions...
- Planificació d'activitats que simulin o recreïn situacions comunicatives quotidianes o que sorgeixin en el propi procés d'ensenyament i aprenentatge dels continguts curriculars.

La comprensió lectora és la capacitat d'una persona per entendre, valorar i emprar textos escrits, per tal d'assolir objectius personals, desenvolupar el propi coneixement i potenciar-lo, així com també per poder participar en la societat. El treball globalitzat ens permet conèixer una gran diversitat textual, en qualsevol de les nostres llengües curriculars i localitzar i obtenir informació en el text treballat, sabent-la integrar i interpretar, i reflexionar-hi i valorar-la.

Des dels petits, donem significació als textos que coneixem i els llegim i interpretem. A l'escola, no només aprenem a llegir, sinó que el llegir ens permet aprendre. Això vol dir que en els nostres projectes llegim per adquirir informació, cercar-la i tractar-la, per estudiar, per seguir instruccions, per desenvolupar el pensament..., utilitzant suports com els recursos TIC (tractament de textos, bases de dades, taules...) per emmagatzemar, seleccionar i representar la informació i la biblioteca de l'escola, o museus.

Per poder comunicar i transferir els coneixements apresos en el seus projectes de treball cal que els fems competents en l'expressió escrita. És important que per fomentar aquest procés escriptor:

- Es facin servir textos significatius o propers als alumnes.
- Es planifiquin situacions d'escriptura col·laborativa (a través del treball cooperatiu).
- El o la mestra pugui modelar les habilitats, les estratègies (ús de diccionaris i atles, recursos digitals, llibres de coneixement de la biblioteca...) i els coneixements que es necessiten per ajudar l'alumne/a a esdevenir competent com a escriptor/a, planificant, redactant i revisant el text escrit.

L'APRENTATGE DE LA LLENGUA AMB L'ALUMNAT NOUINGUT

Quan arriba un nen/a nouvingut, l'escola té dissenyat un protocol d'acollida per a ella o ella. En una fase inicial, es realitza una entrevista amb la família on se l'informa del Projecte Educatiu de l'escola i de com serà el procés d'adaptació del seu fill/a. També en aquestes entrevistes coneixem el grau de coneixement de la llengua catalana i castellana per part de la família i de les seves demandes i necessitats.

Aquesta primera acollida inicial es tanca amb la visita de l'escola amb la família i se li presenten els/les mestres que els acompanyaran, a la família i el nen/a, durant el primer any d'arribada al centre. Els mestres, amb l'acompanyament de l'equip d'atenció a la diversitat i la direcció, elaboren un Pla Individualitzat de treball per aquest/a alumne/a que s'acaba d'incorporar a l'escola i que necessita adquirir la llengua vehicular d'aprenentatge del centre, així com les altres llengües curriculars, també, del centre.

D'aquesta manera garantim la plena inclusivitat a l'escola i afavorim el desenvolupament de la seva competència lingüística i l'accés als aprenentatges de l'aula. Es prioritza l'aprenentatge de la llengua catalana, com a llengua vehicular del centre. Aquest Pla Individualitzat, per a alumnes incorporats tardanament al nostre sistema educatiu, ha de planificar les mesures, actuacions i suports lingüístics que calen per donar resposta a les seves noves necessitats educatives. En el cas de l'alumnat nouvingut aquest document es preveu temporal i ha de ser valorat també amb la família.

Ha d'incloure:

- Les mesures i els suports lingüístics adreçats a l'alumne referents als àmbits, les àrees o matèries que afavoreixen l'assoliment de les competències bàsiques - els criteris d'avaluació que se li han assignat.
- Qualsevol altra decisió de l'equip docent quant a la resposta educativa.

Altres consideracions sobre l'elaboració d'aquest PI per a l'alumnat nouvingut:

- Abans de la confecció del document, l'equip d'atenció a la diversitat fa una valoració prèvia, amb l'ajuda de proves estandaritzades, per conèixer el nivell de competència lingüística amb la pròpia llengua (LIC).

- L'equip docent elabora el PI en el termini màxim de dos mesos des del moment en què l'alumne/a nouvingut arriba a l'escola.
- El o la tutora (mestre/a de referència) de l'alumne és la responsable d'elaborar el PI i de fer-ne el seguiment, amb la col·laboració de l'equip docent i, si escau, amb l'assessorament dels serveis educatius com LIC i EAP. També ha d'actuar com a principal interlocutor amb les famílies o tutors legals de l'alumne/a.
- L'equip directiu de l'escola crea les mesures organitzatives (horàries, de suport docent, suports lingüístics...) necessàries per poder desenvolupar el Pla.
- La direcció de l'escola ha d'aprovar el Pla individualitzat un cop finalitzat. Aquest Pla individualitzat consta en l'expedient acadèmic del nen o nena. Del contingut, l'avaluació i la finalització del PI, la família n'ha de ser degudament informada.
- Aquest PI s'avalua i actualitza d'acord amb el progrés personal de l'alumne/a.

6. AVALUACIÓ

Tant els resultats de les proves d'avaluació interna d'escola com les externes, del Departament d'Educació, ens avalen el projecte lingüístic de centre. L'avaluació del procés d'aprenentatge del nostre alumnat és fonamental per poder desenvolupar un currículum per competències i atendre la diversitat de l'alumnat. L'avaluació d'aquesta competència lingüística és, per tant, contínua i formadora i es converteix en una activitat més d'aprenentatge.

L'avaluació ha de facilitar a l'alumnat la capacitat de l'aprendre a aprendre per fer-lo més autònom en el propi aprenentatge. Qualsevol activitat, o projecte de treball, que contingui contingut lingüístic és susceptible de ser avaluada per constatar el procés i evolució en alguna de les competències lingüístiques del currículum.

Per tant és també una avaluació integradora. A l'inici de curs, el o la mestra tutora del grup fa una avaluació inicial per identificar les necessitats educatives de cada alumne/a i valorar-ne el nivell competencial lingüístic.

Sobre la recollida de dades L'equip de mestres recollim informació sobre el nivell d'assoliment de la competència a través d'uns indicadors que ens permetin valorar el procés d'aprenentatge de l'alumnat, tant pel que fa a la comunicació oral com a la comunicació escrita.

Aquests indicadors ens permeten valorar el progrés individual de cada alumne/a i l'avenç col·lectiu del grup classe. També recollim, en format registre, informació i observacions escrites del procés individual de cadascú que ens permet ajustar l'acció educativa a cada situació particular i determinar accions de suport o d'ampliació, si s'escauen.

Sobre els criteris d'avaluació

Qualsevol de les activitats d'ensenyament i propostes de treball de l'aula serveixen per recollir informació de l'alumne/a sobre els diversos aspectes competencials referent a la llengua que es treballen.

S'avalua:

- La interacció oral amb els altres companys/es i adults que intervenen en una acció educativa.
- La seva qualitat discursiva, tant oral com escrita.
- L'aplicació dels coneixements de caire lingüístic apresos, en situacions pràctiques escolars o de la vida quotidiana.
- El seguiment de les cerques i de l'obtenció de la informació feta per part de l'alumnat.
- L'actitud positiva envers l'aprenentatge de les llengües.
- La qualitat dels seus treballs a nivell lingüístic - la correcció a l'escriure.
- La fluïdesa en la lectura d'un text oral i la capacitat d'entendre les idees d'un text i percebre'n el seu contingut.
- El gust per la lectura.

Informació sobre el procés a les famílies

Les famílies reben periòdicament un informe escrit sobre el procés d'aprenentatge del seu fill. Uns indicadors orienten sobre el nivell d'assoliment de les diferents competències lingüístiques en català, castellà i anglès.

7. TRACTAMENT DE LES LLENGÜES

NOMBRE D'HORES EN CADA LLENGUA Curs 2022-2023

	Català	Castellà	Anglès
I3	29 hores		1 hora
I4	29 hores		1 hora
I5	29 hores		1 hora
1r	24'5 hores	2'5 hores	3 hores
2n	24'5 hores	2'5 hores	3 hores
3r	24 hores	3 hores	3 hores
4t	24 hores	3 hores	3 hores
5è	24 hores	3 hores	3 hores
6è	24 hores	3 hores	3 hores

ANNEX / EL PROJECTE DE LECTURA DE CENTRE

SUMARI

- Introducció
- La comprensió lectora dins de les competències bàsiques
- Definició i objectius del PLEC
- La lectura al Vedruna de Palafrugell
- Eix 1: Desenvolupament sistemàtic de la competència lectora
- Eix 2: Llegir per aprendre. Competència informacional
- Eix 3: Impuls de l'hàbit lector
- Rúbrica per avaluar la lectura en veu alta (1)
- Rúbrica per a l'avaluació, l'autoavaluació i la coavaluació. Valoració de com analitzem la lectura dels nostres alumnes (2)

INTRODUCCIÓ

El Pla de Lectura de Centre (PLEC) és una eina de fàcil ús i aplicable a tot tipus de realitats per iniciar, reforçar i millorar els nivells de lectura dels alumnes. Per tant, és el document de referència en temes de lectura i forma part del Projecte Educatiu de Centre i fruit d'una reflexió sobre com ensenyem i sobre quins són els objectius que, com a centre, ens marquem.

Llegir i entendre el que llegim és una eina bàsica per a la vida i, per tant, transcendeix a l'àmbit educatiu formal. Segurament, és el primer ensenyament competencial quan encara no s'emprava aquesta paraula en el món educatiu. Les escoles actuals procuren dur a terme aprenentatges significatius que es puguin aplicar a la vida present i futura alhora que es procura que l'etapa formativa de les persones no tingui mai límit. És un constructivisme a mig i llarg termini i un canvi de mentalitat atès que, en el passat, es creia que hom deixava d'estudiar o d'aprendre quan abandonava els centres educatius reglats.

Llegir, en canvi, és, era i serà un aprenentatge necessari per a la vida. Des de la lectura i interpretació d'una factura o de l'etiqueta d'un jersei fins a l'anàlisi profunda d'un volum de literatura universal, sempre necessitarem ser lectors hàbils i ens caldrà actualitzar el nostre lèxic i les eines on hem de llegir. Aquesta tasca és, en part, responsabilitat de l'escola -recordem allò tan antic de "llegir i escriure i les quatre regles bàsiques"- però no tindria sentit sense la col·laboració de les famílies i dels agents socials de la lectura com les biblioteques.

Amb aquest PLEC, el que volem és coordinar els esforços que el centre esmerça a l'entorn de la promoció de la lectura i garantir la coherència entre les actuacions dels diversos agents; per tal que els esforços siguin eficaços, hem de comptar amb tota la comunitat educativa. D'aquesta manera, vetllarem perquè els alumnes assoleixin uns nivells prou satisfactoris d'habilitats lectores que els permetin desenvolupar-se plenament.

El PLEC vol ser un document consensuat, un projecte de centre on es recullin els objectius, les metodologies i les activitats, així com les estratègies necessàries per assegurar l'assoliment del que anomenem saber llegir, llegir per aprendre i el gust per llegir.

Ha de ser un punt de partida cap a la reflexió i la major coordinació dels esforços que es fan al centre envers la lectura. Una eina que permeti conèixer de forma àgil allò que el centre ha programat i quines estratègies comunes es desenvoluparan anualment. Pretén esdevenir un manual d'ús de la lectura on només tinguin cabuda aquelles estratègies acordades, aplicables a partir de metodologies reconegudes i que marquin el camí cap a objectius clars. També caldrà aplicar avaluacions continuades per conèixer si anem en la direcció correcta.

Si volem assolir l'èxit, ens caldran recursos materials -llibres i espais, sobretot- i humans; o sigui, mestres compromesos i famílies que vagin d'acord amb la línia educativa del centre que valorin la importància de lectura per a la vida, tant des d'un punt de vista pràctic com lúdic.

LA COMPRESIÓ LECTORA DINS DE LES COMPETÈNCIES BÀSIQUES

El Departament d'Educació fa una aposta clara per a la millora de les competències bàsiques dels alumnes, i entre elles la competència lingüística en tots els seus vessants. Per aquest motiu, ha elaborat una sèrie de marcs legals que assegurin el desenvolupament de la comunicació, l'expressió i la lectura comprensiva en els currículums del segon cicle d'Educació Infantil i d'Educació Primària.

Educació Infantil: Decret 181/2008 de 9 de setembre:

“Progressar en la comunicació i expressió ajustada als diferents contextos i situacions de comunicació habituals per mitjà de diversos llenguatges”.

“A la nostra societat, l’entorn immediat de l’infant és ple de lletra impresa. L’infant té curiositat i interès per descobrir per què serveix i com funciona. Es tracta d’encaminar aquest interès perquè s’iniciï i s’impliqui en el procés de descoberta i comprensió del funcionament del codi escrit. Les situacions de comunicació real en què intervenen la lectura i l’escriptura són les més idònies per a aquest aprenentatge”.

“L’ús funcional i significatiu de la lectura i de l’escriptura ha de portar, doncs, amb la intervenció educativa pertinent, a l’inici del coneixement i característiques del text escrit, adquisició a què s’arribarà en el Cicle Inicial de l’Educació Primària”.

Educació Primària: Decret 142/2007, de 26 de juny:

8.5 La lectura és un factor fonamental per al desenvolupament de les Competències Bàsiques i ha d’estar inclosa en el desenvolupament de totes les àrees. Els centres, en organitzar la seva pràctica docent, han de garantir una mitjana mínima de 30 minuts diaris destinats a la lectura.

9.3 A més del seu tractament específic en algunes àrees del currículum, la comprensió lectora, la capacitat d’expressar-se amb correcció oralment i per escrit, la comunicació audiovisual, l’ús de les tecnologies de la informació i la comunicació i l’educació en valors es desenvoluparan en totes les àrees. En tot cas, la lectura, com a factor fonamental per al desenvolupament de les Competències Bàsiques, serà inclosa en les activitats de les diverses àrees.

Pel que fa al currículum de Primària i a la documentació que desplega els diversos àmbits des de les Competències Bàsiques, s’estableix que la dimensió de la comprensió lectora està integrada, de fet, per quatre competències:

- a) Llegir amb fluïdesa per comprendre textos de la vida quotidiana, dels mitjans de comunicació i escolars en diferents formats i suports.
- b) Aplicar estratègies de comprensió per obtenir informació, interpretar i valorar el contingut d’acord amb la tipologia i la complexitat del text i el propòsit de la lectura.
- c) Utilitzar, per comprendre un text, l’estructura i el format de cada gènere textual i el component semàntic de les paraules i de les estructures morfosintàctiques més habituals.
- d) Aplicar estratègies de cerca i gestió de la informació per adquirir coneixement propi.

Més enllà de la dimensió comunicativa de la comprensió lectora, el currículum contempla també altres dimensions que estan implicades de forma molt directa amb la lectura:

- Dimensió literària: en l'etapa d'Educació Primària, cal posar atenció especial a la cultura tradicional i les obres de referència de la nostra cultura escrita que són adequades a l'edat.
- Dimensió plurilingüe i intercultural: a l'escola optem per un ús integrat de les llengües, que es promogui l'aprenentatge en contextos funcionals i significatius i alhora fomenti la reflexió lingüística a partir de la comparació entre llengües; entenem, a més, que els mecanismes pels quals els alumnes integren les formes adequades d'ús d'una llengua són aplicables a totes les llengües d'aprenentatge, per la qual cosa optem per una línia metodològica comuna per ensenyar llengua des de totes les àrees i en totes les llengües que s'ensenyen al centre, i que permeti aprofitar els aprenentatges d'una per enriquir l'altra. Apostem, a més, per crear contextos i situacions que reconguin la realitat multilingüe de l'escola i la valorin com una riquesa.

DEFINICIÓ I OBJECTIUS DEL PLEC

El Pla de Lectura de Centre (PLEC) és un acord de la comunitat educativa per afavorir el desenvolupament de la competència lectora (CL) de l'alumnat.

El PLEC és un document de centre que, a partir de les necessitats detectades en una anàlisi prèvia, recull dels objectius, les metodologies i les estratègies necessàries per assegurar l'assoliment de les Competències Bàsiques i per fomentar l'hàbit lector i el gust per llegir per llegir per part de l'alumnat. Per això el seu objectiu principal és garantir la competència lectora de tot l'alumnat, fent que aquesta competència sigui una prioritat en el centre i per a tota la comunitat educativa.

OBJECTIUS

- Afavorir la integració de la competència lectora en totes les àrees del currículum.
- Promoure l'autonomia i la competència de l'alumnat en l'accés, el tractament i l'ús de la informació.
- Fomentar l'hàbit lector i ajudar a descobrir i a valorar el plaer de la lectura.

- Afavorir la planificació i la coordinació, la sistematització i la coherència de les estratègies que el centre desenvolupa a l'entorn de la lectura.
- Estimular l'ús de metodologies més actives i significatives per a l'alumnat.
- Comptar amb la biblioteca del centre com a element dinamitzador de la lectura i com a espai d'informació i documentació.
- Relacionar-se i coordinar-se amb els plans i els serveis que ofereix el municipi, especialment la Biblioteca Municipal.
- Promoure la formació del professorat per tal de millorar la qualitat de la seva intervenció i implicació en el desenvolupament del PLEC.
- Promoure eines d'avaluació continuada i d'autoavaluació que facilitin el seguiment del PLEC i l'adequació dels objectius a les noves necessitats del centre.

CONTINGUTS DEL PLEC

Els continguts del PLEC es fonamenten en el desplegament del currículum, tenint com a punt de partida el concepte de competència -la capacitat d'utilitzar els coneixements i habilitats, de manera transversal i interactiva, en contextos i situacions que requereixen la intervenció de coneixements vinculats a diferents sabers, cosa que implica la comprensió, la reflexió i el discerniment tenint en compte la dimensió social de cada situació- i com a base el convenciment que la lectura és un factor fonamental per al desenvolupament de les Competències Bàsiques i que ha d'estar inclosa en totes les àrees.

El PLEC s'estructura en tres eixos:

Dos dels eixos es refereixen al desenvolupament sistemàtic de la competència lectora:

-Saber llegir (l'aprenentatge de la lectura). Entès com una progressió ascendent en l'adquisició de la comprensió lectora, com una ampliació de la capacitat de llegir i interpretar textos cada vegada més complexos, i com una necessitat de superació i esforç en la lectura.

Suposa un conjunt d'habilitats cognitives (descodificar, coneixement de vocabulari i gramàtica, interpretació d'estructures lingüístiques i textuais, coneixement del món...) i metacognitives (ajustament, control, adequació al propòsit...).

Una bona competència lectora implica saber llegir, comprendre i interpretar textos en diversos formats (continu, discontinu, mixt i múltiple) i suports (text imprès i text electrònic).

-Llegir per aprendre (l'aprenentatge mitjançant la lectura). El paper de la lectura en l'adquisició dels continguts de totes les àrees i de les habilitats i destreses necessàries per localitzar, avaluar, usar i comunicar la informació de forma efectiva.

Per tant, dins d'aquest eix hi ha la lectura per a l'estudi (llegir a les àrees) i el que s'ha anomenat també la competència informacional, en la qual es distingeixen a la vegada tres àmbits: la cerca de la informació, el tractament de la informació i la comunicació de la informació.

Per a un bon desenvolupament de la competència informacional al centre és necessari visualitzar de manera integrada i vinculada l'ús tant de la biblioteca escolar com de les Tecnologies per a l'Aprenentatge i el Coneixement (TAC) i els materials i eines específics que tant l'un com l'altre disposen.

El tercer, a l'impuls de l'hàbit lector:

-El gust per llegir (l'hàbit lector). Entès com a l'adquisició d'un hàbit basat en el gaudi, en la formació del gust personal i en el desig lector propi.

Cadascun d'aquests eixos tracta la lectura des d'una perspectiva que contempla els altres, i tenen en comú un concepte més ampli i transversal de la competència lectora que consisteix en comprendre i emprar els textos escrits i a reflexionar-hi i implicar-s'hi per assolir els objectius propis, desenvolupar el coneixement i el potencial de cadascú i participar en la societat. (PISA, 2009)

LA LECTURA AL VEDRUNA DE PALAFRUGELL

Consideracions generals

Algunes qüestions que cal tenir presents a l'aula en tots els cursos, des del principi de l'escolaritat:

- L'aprenentatge de la lectura està estretament vinculat als **aspectes afectius**. Generar ocasions de lectura que li resultin plaents i li romanguin com a bons records suposarà un enorme estímul per superar les dificultats i l'esforç que suposa aprendre a llegir. En cas contrari -crear situacions d'ansietat o permetre que passin males experiències al voltant de la lectura-, poden generar motius de resistència i de desmotivació per aprendre a llegir.
- Les metes i propòsits de la lectura s'orienten des del principi a la **comprensió** i no només a la descodificació, correcció o velocitat lectora, i al procés i no només al resultat. Cal desenvolupar estratègies de lectura diverses en funció de la finalitat de la lectura, i evitar falses creences com que llegir bé és llegir sense errors, o molt ràpidament, o havent entès totes les paraules.
- La **funcionalitat de la comunicació escrita** ha de ser evident per als alumnes. Els alumnes han de ser conscients que bona part de la comunicació que es fa al centre i amb les famílies (i en la societat on vivim) es dona per escrit, i que les notes i informacions escrites fan referència a temes que els afecten. Com que aquestes situacions són molt freqüents, no cal crear artificialment contextos per donar sentit a la lectura: es tracta d'aprofitar el que el dia a dia ofereix -llistes i cartells, notes amb informacions per a les famílies sobre sortides, material que cal dur, esdeveniments pròxims...; notes o cartes a altres grups, o cursos, o mestres; escrits a la pàgina web o a les xarxes socials per informar del que fem, recordatoris sobre tasques que tenim pendents; recerca d'informació per a un projecte, sortida o activitat... En qualsevol cas, és important reconèixer en cada ocasió quin és el propòsit de la lectura i fer-ho explícit.
- La diversitat de textos escrits, de funcions, de registres, de tipologies, de tipografies i formats, no només aporta riquesa, sinó que acostia els alumnes a la realitat en la qual hauran de desenvolupar-se. Des de P3, els alumnes han de poder veure tot tipus de lletres i de textos, i estendre, amb el model del mestre, quin és el procés que es fa quan es llegeix, tant mecànic com de

comprensió (hipòtesis sobre el contingut, verificacions durant la lectura, inferència...).

- L'escola ha d'esdevenir **un centre de comunicació**. Des de la revista escolar -ara recuperada- fins a qualsevol festa o celebració (Jocs Florals, Sant Jordi, Santa Joaquina de Vedruna, Festival de Fi de Curs, Flors i Violes, Mestre Sagrera...) passant pels projectes que presentem a la resta de l'escola, a les famílies o al poble, ja sigui en directe o mitjançant una eina telemàtica, són activitats que es basen en la comunicació i que potencien l'aprenentatge entre iguals i a partir de contextos reals. Una part important de la comunicació que es dona en un centre és escrita, i fer participar l'alumnat en aquestes situacions és afavorir la seva competència comunicativa en un àmbit funcional. Ens ocuparem de crear un ambient lector a tot el centre en què llegir i veure llegir sigui habitual, i es creïn espais i moments per poder parlar de lectures.
- L'**entorn familiar** condiona molt l'aprenentatge de la lectura de l'alumne. Per aquest motiu, cal mirar de compensar les desigualtats tot oferint oportunitats a aquell alumnat amb condicions més desfavorides; el préstec de llibres de la biblioteca és un recurs per pal·liar aquestes situacions.

EIX 1: DESENVOLUPAMENT SISTEMÀTIC DE LA COMPETÈNCIA LECTORA

ACTUACIONS COMUNES A TOTS ELS NIVELLS

- Lectura a totes les àrees.
- Treball de llengua oral i d'habilitats prelectores (atenció, memòria, lateralitat, discriminació visual, consciència fonològica...).
- Lectura oral per part del mestre, amb la finalitat de poder posar a l'abast de l'alumnat determinats textos i també de mostrar-los un model de lectura expressiva correcte.
- Selecció de textos adequats i variats.
- Pràctica sistemàtica de les estratègies lectores (abans/durant/després de la lectura).
- Plantejament integrat de la lectura: en les diverses llengües escolars, en les diverses àrees.
- Activitats d'animació a la lectura.
- Ús setmanal de la biblioteca en tots els grups.

ACTUACIONS PER CICLES

EI: I3-I4

La competència lectora es comença a desenvolupar fins i tot abans de l'inici de l'ensenyament de la lectura pròpiament dita, i es relaciona de forma molt directa amb la comprensió del llenguatge oral i la integració del vocabulari, les estructures i l'organització del discurs. Hi ha, a més, d'altres factors implicats, com el compromís personal de l'alumne i la valoració que faci del text escrit com a eina de comunicació, la seva autonomia personal en l'adquisició d'aprenentatges, a més a més d'aspectes psicomotors.

A l'etapa d'EI no es fa un treball sistemàtic de la lectura ni de l'escriptura, malgrat que es realitzen diàriament activitats, amb contextos diversos, amb la finalitat de:

- Fer palesa la funcionalitat de l'escriptura i la lectura com a mitjà per comunicar-se o per plaer, així com fer explícits els moments i funcions amb què s'utilitza.
- Modelar en el procés d'escriptura (planificar el text en funció del context i el contingut del missatge, transcripció dels sons, relectura i revisió...) i també en el de lectura (indicar la direccionalitat del text, la correspondència so-grafia, les preguntes sobre el text que cal anar-se formulant per verificar-ne la comprensió... Verbalitzar totes les fases per tal que aflorin, es facin evidents.
- Desenvolupar habilitats necessàries per a la posterior adquisició de la lectura: percepció i discriminació visual, lateralitat, organització temporal i espacial, sentit rítmic, memòria, atenció. Consciència fonològica.
- Als espais de l'aula hi ha materials per donar resposta als alumnes que ja estan preparats per iniciar-se en la lectura i l'escriptura, tot i que ho faran de forma individual i amb indicació de la mestra.

C1 (I5-1r) i C2 (2n-3r)

En aquesta edat, el treball d'iniciació a la lectura i l'escriptura es dona de forma més sistemàtica.

- El treball pròpiament d'adquisició de l'habilitat lectora es fa principalment a les hores de llengua catalana, però també s'hi incideix des de totes les altres, especialment al medi. Les altres llengües -anglès, castellà- es fan incidint de

forma prioritària en la llengua oral a P5-1r i s'introdueix la llengua escrita a 2n-3r.

- S'introdueix, de forma gradual a C1 i de forma sistemàtica a C2, la mitja hora de lectura diària.
- Per tal d'afavorir un tractament al màxim d'individualitzat en aquest aprenentatge, l'àrea de llengua catalana -conjuntament amb les matemàtiques- serà una a les quals es dedicaran les sessions de grup reduït. També serà el principal contingut del suport que puguin rebre en aquests cursos. Cal vetllar per una identificació i intervenció al màxim de precoç en el cas de les dificultats en l'adquisició de lectura.
- Com que el procés d'adquisició del llenguatge escrit es dona principalment al llarg d'aquests dos cicles, és important mantenir el treball iniciat anteriorment i continuar insistint-hi: correcció i riquesa de la llengua oral, vocabulari, consciència fonològica, organització del temps i de l'espai, memòria i atenció. També fer-los conscients que el llenguatge escrit té unes convencions que és important conèixer i aplicar, i anar detectant algunes regularitats que presenta.
- Pel que fa al tipus de lletra, en lectura es vetllarà perquè entrin en contacte amb tota mena de tipografies i s'acostumin a llegir-les totes.
- El nivell de lectura és molt divers en aquests cicles. Per tal de no lesionar l'autoestima dels aprenents lectors i de no provocar situacions de rebuig relacionades amb la lectura, s'evita, durant aquests dos cicles, la lectura col·lectiva en veu alta per torns sense prèvia preparació del text, especialment en aquells alumnes que no se sentin segurs de fer-ho.

CICLE 3: 4t, 5è i 6è

- En aquest cicle, la mecànica lectora està suposadament adquirida, tot i que cal fer treball per millorar-ne l'eficàcia o preveure mecanismes per compensar la no adquisició en el cas que algun alumne encara no la tingui assolida.
- La lectura i anàlisi de les diverses tipologies textuais es fa més explícit i sistemàtic, i permet crear models per treballar també l'expressió escrita. Algunes tipologies textuais són especialment adequades per altres àrees diferents de la pròpiament de llengua, i des d'allà on es poden abordar.
- La presència de les llengües escolars ha de ser ja proporcional al nivell que tenen: s'ha de fomentar que llegeixin amb un nivell de competència similar en català i en castellà, i que tinguin com a mínim una actitud receptiva a llegir textos en anglès.

EIX 2: LLEGIR PER APRENDRE. COMPETÈNCIA INFORMACIONAL

Es refereix a la capacitat de cercar, comprendre i assimilar textos amb una finalitat investigadora concreta; la capacitat de discernir críticament la informació vehiculada per textos de diferents tipus i registres; l'aprenentatge de la gestió del coneixement. **Implica totes les àrees del currículum**, i des de totes les àrees hem de donar estratègies i posar-les en pràctica per adquirir les destreses necessàries per interpretar textos i treure'n informació.

Per tal de desenvolupar aquesta competència, es realitzen activitats en diversos àmbits:

- A l'hora de Biblioteca, part dels continguts programats fan referència a la formació d'usuaris i, per tant, a la recerca d'informació en una biblioteca.
- Als Projectes es tracta d'un àmbit en què els alumnes, col·lectivament, han d'anar desenvolupant un tema a partir de l'obtenció d'informació de diverses fonts. És important preveure que, de forma regular, hi apareguin tipologies i formats de textos ben diversos: textos de diverses tipologies, fonamentalment expositius, però també descriptius, argumentatius o instructius; textos literaris diversos relacionats amb el tema; gràfiques; esquemes, mapes conceptuals; informes, fitxes tècniques; text digital, hipertext; utilització d'eines, índexs, sumaris, diccionaris diversos.
- A la resta d'àrees: Cal preveure que la lectura i la comprensió lectora determinen bona part de l'èxit en l'adquisició i pràctica dels continguts. Així, més enllà del contingut mateix, és important dedicar un temps a assegurar-nos que el procés lector està ben resolt quan es tracta dels problemes de matemàtiques, les instruccions d'una activitat a Educació Física, l'explicació d'una norma ortogràfica a llengua...
- A les comunicacions diàries: fer partícips als alumnes, a través de la lectura, de les informacions que es fan arribar a les famílies a través de notes i circulars o de la pàgina web del centre, de manera que es facin conscients del paper que tenen aquests documents en la comunicació, així com de les convencions i formes que utilitza aquesta tipologia de text.

En el cas de la lectura com a font per a l'aprenentatge, del que es tracta és, bàsicament, de dotar d'eines de recerca i interpretació de la informació, alhora que s'afavoreix la creació d'enllaços entre la informació que s'està adquirint i la que ja es té. Alguns exemples d'estratègies de lectura per afavorir aquest procés poden ser:

- Generar preguntes sobre el text.
- Marcar de diversa manera la informació més significativa del text i resumir-la o fer-ne un mapa conceptual.
- Identificar les idees principals.
- Activar i aportar coneixements previs rellevants abans de la lectura i relacionar-los amb la nova informació.

LECTURA EN DIGITAL

En aquest eix, mereix una menció especial l'adquisició d'estratègies per a la lectura en digital, que implica una sèrie de destreses amb les eines informàtiques (obrir i tancar finestres, navegar per la xarxa, trobar dades en un hipertext, fer cerques, ús de formats múltiples -més enllà del text escrit, presentació de la informació en format d'àudio, d'imatge, de vídeo...). Aquestes destreses s'han d'adquirir en un context integrat a l'aula, des d'àrees diverses.

És important, pel que fa a les habilitats lectores en format digital, treballar des de l'aula aspectes com:

- Recerca d'informacions: focalitzar en allò que necessitem i se'ns demana, avaluar críticament la fiabilitat d'una informació o de la font que la dona.
- Fer cerques: saber determinar quins elements clau del que busquem ens facilitaran la recuperació de determinades informacions.
- Interactuar amb el text o amb altres usuaris: resolució de qüestionaris, participació a fòrums i xats...
- Integració d'informacions que s'obtenen en diversos formats però també en diverses llengües.

EIX 3: IMPULS DE L'HÀBIT LECTOR

- La lectura en veu alta per part del mestre és una ocasió per tenir una experiència col·lectiva que afavoreixi la creació de vincles emocionals amb el fet lector. Afavoreix l'atenció, crea un ambient de complicitat relacionat amb la lectura i permet oferir un model de lectura expressiva, alhora que donar a conèixer textos o autors que poden ser de l'interès dels alumnes però que sense acompanyament els serien encara inaccessibles o feixucs.
- A més d'oferir-los textos literaris per llegir a l'aula, col·lectivament o a través de la lectura oral per part del mestre, cal vetllar perquè també puguin tenir a l'abast la lectura que els ve de gust, ocasions freqüents per parlar-ne i

intercanviar opinions i mantenir viu l'hàbit de lectura per plaer. La biblioteca d'aula i la biblioteca són els dos espais privilegiats per fomentar el clima lector a l'aula. És important que nens de diversos nivells de lectura puguin trobar material adequat i se'ls valori la lectura que fan, així com que puguin accedir a material de lectura divers: novel·les, coneixements, revistes, còmics, poesia...

EL PAPER DE LES FAMÍLIES I LA LECTURA EN L'ÀMBIT EXTRALECTIU

Com demostren els estudis, l'adquisició de l'hàbit lector es troba estretament relacionat amb la presència i el paper que juga la lectura a la llar. Per aquest motiu, tot aquell suport que des de l'escola puguem oferir per tal que des de les famílies es pugui reforçar l'adquisició de la lectura jugarà al nostre favor en l'obtenció de resultats.

Es dona el cas, a més, que a l'escola les diferències entre famílies pel que fa a aquest aspecte són grans i poden condicionar l'adquisició d'aquells hàbits i destreses que des de l'àmbit lectiu treballem per donar, per la qual cosa és bo poder oferir ajudes i preveure mecanismes per compensar les dificultats a totes aquelles famílies que podrien necessitar-ho.

EL MISSATGE SOBRE LA LECTURA QUE TRANSMETEM DES DE L'ESCOLA

Per tal de poder arribar a transmetre certes idees essencials sobre la lectura, convé que ens plantejem de donar un missatge unificat sobre el qual caldrà insistir en reunions de pares, circulars o comunicacions escrites i entrevistes a les famílies. Els punts bàsics que cal que arribin són:

- És important que a casa la lectura i els llibres hi siguin presents. Ser usuaris -i exercir-ne amb freqüència- de biblioteques és gratuït i un gran exemple per als nostres fills. Veure llegir els pares, tenir llibres o premsa a casa o conversar sobre lectures són valors afegits.
- La lectura a casa ha de ser una activitat plaent: obligar-los-hi és contraproductiu; en canvi, és bo buscar estones de lectura compartides, llegir-los contes o novel·les en veu alta (no només als petits), parlar de lectures, triar junts un llibre per comprar o per agafar de la biblioteca (i llegir també, encara que sigui de tant en tant, els llibres que ells ens recomanen o demanen que llegim).

- No abandoneu a la lectura en solitari a un infant només pel fet que ja ha après a llegir. Encara agraeix una estona de dedicació amb el pare o la mare, i la lectura és sempre més plaent si es pot compartir amb els que estimem.
- No tenir prejudicis sobre el que llegeixen: no tots els nens tenen predisposició a llegir novel·les, però en canvi poden ser bons lectors de còmics, revistes o de llibres de coneixements. Tan bona és una cosa com l'altra, i no hem de convertir en un problema el que no ho és. També ens podem trobar, a partir de cert moment, que vol sumar-se a modes amb llibres de qualitat qüestionable. És normal i desitjable, ja que indica que vol pertànyer al grup de companys que ho llegeixen, i que la lectura és un element que els conforma com a grup; tot i així, tampoc no cal abandonar-se només a aquestes lectures: podeu seguir oferint-los o llegint-los altres tipus de llibres, que tard o d'hora hi tornaran.
- No creem un ambient de competició: no hem de demostrar res a ningú i no es tracta de devorar llibres o mostrar orgull perquè un nen llegeix llibres gruixuts. És important que aprenguem a gaudir amb el que llegim, i que sapiguem deixar-ho si veiem que no ens interessa o no estem preparats per determinats textos. També és cert que als llibres, com a les persones, cal donar-los una oportunitat: hi ha persones molt discretes que només brillen si els deixem prou temps per conèixer-les, i hi ha llibres molt bonics que no comencen a atrapar-nos a la primera pàgina.
- En la mesura que sigui possible, permetre que l'infant es vagi fent la seva petita biblioteca particular: els llibres són objectes que es fan estimar si ho fem possible.

RÚBRICA PER AVALUAR LA LECTURA EN VEU ALTA (1)

	Excel·lent	Satisfactori	Moderadament bé	Domini insuficient
Dicció	Hi ha hagut una bona articulació i pronúncia de tots els sons vocàlics i consonàntics	El text s'ha entès bé però amb alguns errors d'articulació i pronúncia. Neutralitza la o.	El text ha costat d'entendre. Algunes paraules no s'han captat. En general, no fa les vocals obertes, fa alguna neutralització	El text ha estat llegit amb poca claredat. No s'ha entès. No domina el sistema vocàlic: no distingeix obertures ni les neutres.

			de la o.	
Fluïdesa	La lectura s'ha fet adequadament. No hi ha hagut ni pauses ni equivocacions al llegir les paraules.	La lectura ha estat adequada tot i que hi ha hagut errors (desfiguracions i canvis) en la lectura d'algunes paraules.	Al llegir s'han canviat i s'han omès alguns mots. S'ha entrebancat en algunes paraules.	No hi ha hagut seguretat en la lectura. A voltes, es mostrava dubte i en ocasions s'ha lletrejat.
Ritme	S'ha llegit a una velocitat adequada, ni molt ràpid ni mot lent. S'ha mantingut el ritme adequat segons el que requeria cada fragment i segons la intencionalitat de cada personatge. S'ha respectat la puntuació.	S'ha llegit a una velocitat adequada però amb alguns errors en els signes de puntuació. Hi ha hagut canvis de ritme inadequats al llarg de la lectura.	No s'ha fet una interpretació adequada dels signes de puntuació. Hi ha vacil·lació, pauses i retrocessos en la lectura.	No s'han respectat els signes de puntuació. No hi ha hagut un ritme coherent amb el que requeria el text: excessivament ràpid o excessivament lent.
Veü	Hi ha hagut una bona adequació de la modulació de la veu segons cada personatge i/o situació. S'ha utilitzat un volum de veu adequat. Tot l'auditori podia seguir perfectament la lectura.	En general, s'ha llegit amb bon volum de veu. En algunes ocasions s'ha perdut força però hi ha hagut capacitat de recuperar el volum.	S'ha pogut seguir el text, però s'han forçat les cordes vocals i s'ha notat exagerat i poc natural, o massa flux i sense projectar.	No s'ha llegit amb prou força. No s'ha projectat la veu i no se l'ha sentit.
Interpretació emotiva del text	El lector ha aconseguit, a través d'una lectura expressiva i	En general, el lector ha fet una lectura expressiva i amb emotivitat	La lectura només ha manifestat expressivitat en segons quins	La lectura no ha estat feta de forma expressiva, no hi ha hagut

	plena d'emotivitat, que el receptor captés els sentiments dels personatges i el missatge del conte.	que ha permès que el receptor captés els sentiments dels personatges i el missatge del conte, però ha manifestat alguns dubtes.	moments i, en canvi, n'hi ha hagut altres de més monotonía, la qual cosa ha permès captar a mitges el sentiment del missatge.	emotivitat i no s'ha captat el missatge.
--	---	---	---	--

RÚBRICA PER A L'AVALUACIÓ, L'AUTOAVALUACIÓ I LA COAVALUACIÓ. VALORACIÓ DE COM ANALITZEM LA LECTURA DELS NOSTRES ALUMNES (2)

Quines conseqüències té per als lectors d'Educació Primària el recurs de la utilització del cronòmetre com a únic mitjà de control de la fluïdesa lectora? Una, i dramàtica: dissuadir-los de desenvolupar el pensament estratègic durant el procés lector. Malgrat tot, no és només aquest efecte de dissuasió el que genera que els estudiants posin els seus recursos cognitius gairebé exclusivament en aconseguir la velocitat sinó que el cronòmetre com a instrument d'avaluació recurrent va anul·lant progressivament la seva capacitat de controlar i supervisar la comprensió del text i, en el seu cas, de poder utilitzar estratègies de reparació de la comprensió, com són les d'alentir o deturar la lectura per rellegir el text i comprendre'l més bé.

Ens hauríem de fer algunes preguntes per analitzar d'on partim (les nostres idees prèvies), i poder comprendre la realitat pedagògica en la qual ens trobem per tal d'elaborar alternatives vàlides i fiables d'avaluació en aquest àmbit de l'aprenentatge:

- És aquest model d'avaluació vàlid, fiable i eficient per tal que els alumnes millorin la seva fluïdesa lectora?
- Com a docents, quines decisions pedagògiques podem adoptar a partir dels resultats que obtenim del cronòmetre amb aquells alumnes que "no llegeixen de pressa"?
- Pot considerar-se la lectura lenta i reposada un problema d'aprenentatge o de retard lector?
- Quan i amb quins criteris vàlids, fiables i formatius es decideix que un alumne és lent a l'hora de llegir?
- Quin sentit o efecte té construir i divulgar taules que situïn el nombre de paraules per minut que un alumne d'un determinat nivell educatiu ha de llegir

si no és el de generalitzar pràctiques escolars que desmotiven un bon nombre d'estudiants per apropar-se a la tasca de comprendre un text?

- Té aquest model d'avaluació algun significat per aconseguir el desenvolupament cognitiu o metacognitiu del lector inicial?

La rúbrica, en canvi, se situa en un model d'avaluació formativa que ofereix retroalimentació, tant al docent com al mateix alumne sobre el seu progrés acadèmic. La idea d'una avaluació formativa no només ha de recollir el fet que els mestres puguin utilitzar les evidències i el resultat de l'avaluació per millorar el procés d'ensenyament i aprenentatge, sinó que també ha d'implicar els lectors perquè siguin conscients dels seus punts dèbils i forts a través de l'ús d'eines de pensament (estratègies) que els ensenyin a autoavaluar-se i a autoregular el seu aprenentatge. En conseqüència, els estudiants haurien d'aprendre a controlar el seu rendiment en fluïdesa lectora per plantejar-se nous objectius de millora.

Aquesta eina d'avaluació formativa es caracteritza per ser un instrument d'autoavaluació de la fluïdesa lectora que:

- S'utilitza com un recurs de coavaluació i autoavaluació entre alumnes.
- Concedeix a l'estudiant la capacitat d'autocontrolar el procés que segueix per millorar la seva fluïdesa lectora.
- És un instrument que no es construeix amb l'objectiu que els estudiants controlin la seva velocitat lectora, sinó que es dissenya amb l'objectiu que els alumnes coneguin com llegeixen amb fluïdesa i comprenen el que llegeixen durant la seva aplicació.
- Comprèn diversos descriptors (quadre que ve posteriorment) que expliquen els diferents components del que entenem com a fluïdesa lectora, com ara la lectura expressiva, el to, el fraseig adequat, el ritme lector i la comprensió.
- El llenguatge dels descriptors ha de ser familiar per a l'alumnat i graduar-se en funció dels diferents nivells d'assoliment, i expressats en termes d'una escala (per exemple: excel·lent, bo, necessita millorar) o alternativament amb termes numèrics (4, 3, 2, 1) que al final es poden sumar per determinar un resultat global més concret.
- És fàcil d'utilitzar.
- Fomenta que els lectors adquireixin competència metacognitiva en el seguiment i control del seu nivell de fluïdesa lectora.
- El seu ús freqüent incrementa la regulació del procés d'aprenentatge de la lectura fluïda.

- Ha de formar part del portfoli individual de lectura de cada estudiant com una mostra més de la seva competència davant dels seus mestres o els seus pares.

És sorprenent comprovar que, quan els estudiants aprenen a utilitzar les rúbriques, milloren ràpidament en la seva habilitat per saber quan han de fer una pausa entre les diferents frases que llegeixen, quan cal alentir el ritme de lectura per comprendre més bé, quan cal posar èmfasi en la lectura de determinades paraules, quan elevar o baixar el to de veu en la lectura d'algunes parts del text en funció dels signes de puntuació, etc. I el que és més important, aquests alumnes obtenen bons resultats en comprensió lectora.

FASES PER ENSENYAR ALS ALUMNES A UTILITZAR LES RÚBRIQUES

Abans de lliurar una rúbrica a un alumne per tal que la utilitzi (un error que es comet amb freqüència), és necessari dur a terme un procés de construcció i consolidació sobre com usar-la. Els hem de donar els fonaments o fer-los la bastida. Hi ha tres fases que hem de treballar prèviament i el temps que calgui:

- **Modelat inicial** de l'ús de la rúbrica per part del mestre. Aquest procés de modelat s'ha de fer d'una manera extensiva en el temps. És aconsellable elegir cada vegada un o dos descriptors i els seus diferents nivells d'assoliment per facilitar que l'alumnat es familiaritzi amb el seu significat. És aconsellable treballar cada descriptor i els seus nivells d'assoliment independentment. Per fer-ho bé, el docent farà la lectura d'un text elegit prèviament i mostrarà als alumnes el sentit i la realització pràctica que té aquest descriptor (per exemple: "Llegeix amb expressivitat").
- **Pràctica supervisada de coavaluació per parelles.** Després de l'elecció d'un text curt i adequat al nivell de l'alumnat, un dels dos estudiants llegeix el text. Al final, o durant la lectura, l'altre consulta la rúbrica i assigna al company una puntuació que defineixi, segons ell, el nivell d'assoliment en el descriptor de fluïdesa respectiu. Posteriorment, es canviaran els papers i el primer alumne serà ara el que dugui a terme el paper d'avaluador de l'altre company.
- **Posada en comú amb tot el grup,** per reflexionar sobre els problemes que els alumnes hagin trobat a l'hora d'interpretar o utilitzar els descriptors o els diferents nivells d'assoliment de la rúbrica que s'utilitzi.

És necessari assenyalar alguns suggeriments importants en l'ús d'una rúbrica:

- L'estudiant llegeix un text adequat al seu nivell lector.
- El docent o el company de l'estudiant escolta la lectura que l'estudiant inicial porta a terme després d'haver-la preparat.
- El temps d'escolta d'una lectura no ha de sobrepassar els 3 o 4 minuts.
- En acabar l'audició, o durant el procés, el docent o l'alumne que fa d'observador i avaluador consulta la rúbrica i assigna la puntuació adequada que es correspon amb la destresa mostrada a cada descriptor.
- Per acabar, s'intercanvien els papers i qui ha fet de lector farà d'avaluador. És important que qui ha escoltat la lectura proporcioni retroalimentació a l'estudiant que ha llegit i li assenyali aquells descriptors que, segons el seu criteri, caracteritzen la lectura que ha fet. Aquestes observacions ajudaran, tant al lector com al company que està avaluant, a millorar el control sobre la seva destresa i el seu coneixement de la tasca.

RÚBRICA PER AL DOCENT O PER ALS ALUMNES QUE VULGUIN FER AUTOAVALUACIÓ O COAVALUACIÓ

	Ritme de lectura i fraseig	Expressivitat i entonació	Pauses a l'hora de llegir	Lectura accentuada de determinades paraules del text	Seguretat a l'hora de llegir
4	L'estudiant llegeix tot el text amb ritme i seguit, presta atenció a tots els signes de puntuació i divideix el text en frases amb sentit.	L'estudiant llegeix tot el text amb un adequat canvi d'entonació i expressivitat per entendre allò que llegeix.	L'estudiant llegeix tot el text fent les pauses que toquen per acabar frases o atendre els signes d'interrogació i admiració.	L'estudiant llegeix tot el text accentuant la lectura de les paraules que aporten significat.	L'estudiant llegeix tot el text relaxat i confiat en el seu nivell de lectura i corregeix fàcilment qualsevol error que comet.
3	L'estudiant llegeix la major part del text amb ritme i presta	L'estudiant llegeix la major part del text combinant	L'estudiant llegeix la major part del text fent les pauses que	L'estudiant llegeix la major part del text remarcant	L'estudiant llegeix la major part del text d'una

	atenció als signes de puntuació.	de manera adequada la veu i l'entonació per buscar el significat.	corresponen als signes d'interrogació i admiració.	l'accent d'algunes paraules que hi aporten significat.	manera relaxada i confiada, i alguna vegada es mostra confós amb els seus errors.
2	La lectura de l'estudiant és a vegades ràpida i altres amb pauses inesperades.	L'estudiant llegeix el text amb canvis en el to i l'expressivitat que no s'ajusten al significat del text.	L'estudiant fa, en poques ocasions, les adequades pauses quan troba signes de puntuació, interrogants o admiracions.	L'estudiant, en poques ocasions, remarca l'accent d'algunes paraules del text.	L'estudiant es mostra, a vegades, nerviós i confós amb els seus errors.
1	L'estudiant llegeix amb llargues pauses o molt lentament les paraules del text.	L'estudiant llegeix el text d'una manera monòtona, sense entonació ni expressivitat.	L'estudiant no fa cap pausa quan es torna signes de puntuació, interrogants o admiracions.	L'estudiant no remarca cap paraula del text per destacar la seva lectura.	L'estudiant es mostra nerviós a l'hora de llegir.

Vedruna - Prats de la Carrera

Palafrugell

PROJECTE 0 - 16
C/ Sant Sebastià, 85 - 17200 Palafrugell
Tel. 972 30470739
vedrunapalafrugell@vedruna.cat

Vedruna - Prats de la Carrera

Palafrugell

PROJECTE 0 - 16
C/ Sant Sebastià, 85 - 17200 Palafrugell
Tel. 972 30480739
vedrunapalafrugell@vedruna.cat
